

Voorstel aan de raad

Aan de gemeenteraad
Gemeente Steenwijkerland
Vendelweg 1
8331 XE Steenwijk

Steenwijk, 17-01-2017
Nummer voorstel: 2017/11

Voor raadsvergadering d.d.: 28-02-2017
Agendapunt: 5

Onderwerp:

Integrale visie en uitvoeringsagenda binnenstad Steenwijk

Aan de raad van de gemeente Steenwijkerland wordt voorgesteld te besluiten:

Conceptbesluit:

De integrale visie op de binnenstad van Steenwijk vast te stellen.

De in de begroting opgenomen stelpost ter hoogte van € 2.245.000 vrij te geven voor de uitvoering van de visie op de binnenstad van Steenwijk.

Samenvatting:

Met Steenwijk Vestingstad en de Vereniging Bewoners Centrum Steenwijk is een integrale visie op de binnenstad van Steenwijk, voorzien van een uitvoeringsagenda, opgesteld. Deze visie geeft richtinggevende uitgangspunten voor een concreet uitvoeringsprogramma voor de korte en langere termijn, waar ondernemers, bewoners, investeerders en gemeente mee aan de slag kunnen.

Inleiding

Het functioneren van de binnenstad van Steenwijk staat onder druk door een samenloop en versnelling van diverse technische, financiële, maatschappelijke en economische ontwikkelingen. Het verzorgingsgebied van Steenwijk is daardoor niet langer groot genoeg om een florerend winkelgebied te blijven. De omzetten dalen, winkels verdwijnen en er is een grote afvloeiing naar internet. Dit uit zich o.a. in de toename van leegstand. De streekfunctie van Steenwijk op het gebied van detailhandel verliest daarmee positie en is kwetsbaar. Met als doelstelling het realiseren van een aantrekkelijke binnenstad is door ondernemers (verenigd in Steenwijk Vestingstad, hierna te noemen: SV), de bewoners (verenigd in Vereniging Bewoners Centrum Steenwijk, hierna te noemen: VBCS) en de gemeente Steenwijkerland een integrale visie op de binnenstad van Steenwijk opgesteld. Steenwijkerland heeft op 18 november 2015 een retaildeal gesloten met het ministerie van Economische Zaken.

Door deze ondertekening hebben wij ons gecommitteerd aan de uitgangspunten van de retailagenda en verklaren wij actief te werken aan een toekomstgericht beleid voor detailhandel in samenwerking met alle relevante partijen. De gesloten retaildeal biedt aanknopingspunten en inzichten die de visie op de binnenstad en uitvoeringsagenda versterken.

U heeft in uw vergadering van 19 januari 2016 een concept visie besproken. Binnen deze visie neemt de Markt een centrale plek in. Parallel aan het opstellen van de integrale visie is er (wederom uiteraard met SV en VBCS) een plan ontwikkeld voor de Markt en deze is met u op 16 februari 2016 besproken. Dit ter voorbereiding op besluitvorming door ons en uw raad.

Het besluitvormingsproces over deze visie en bijbehorende uitvoeringsagenda heeft jammer genoeg vertraging opgelopen. Belangrijke oorzaak hiervan was de ontstane spanning in de relatie met SV, waardoor de samenwerking onder druk stond. Inmiddels is deze samenwerking hersteld. Belangrijk daarbij was het door u unaniem genomen besluit op 11 oktober 2016 om in te stemmen met de verordening over de BIZ (bedrijveninvesteringszone).

Met dit besluit hebben SV en de gemeente zich succesvol gezamenlijk ingespannen om het ondernemersfonds voor het centrum van Steenwijk (de Bedrijven Investeringszone, BIZ), voort te zetten en tot een succes te maken. Hiervoor is tussen partijen een uitvoeringsovereenkomst ondertekend, die een hernieuwde samenwerking markeert tussen SV en gemeente. Er is een gezamenlijke wil en vertrouwen om de onderlinge samenwerking te verbeteren. Mede gelet op het lange tijdsbestek tussen uw consultatie en besluitvorming, halen wij graag uw algemeen gedeelde bevindingen terug.

U prees het proces om zonder tussenkomst van een extern bureau deze visie te ontwikkelen en de samenwerking tussen ondernemers, bewoners en gemeente. Wel vroeg u nadrukkelijk naar de rollen en verantwoordelijkheden van de partijen. Belangrijk aandachtspunt van uw kant was uw roep om meer richting, een duidelijke koers en ambitie. U gaf aan voorstander te zijn van het invoeren van centrummanagement en het aanstellen van een centrummanager.

Inhoudelijk heeft u gevraagd om de mogelijkheden van een semi-permanente overkapping van de Markt te verkennen met Polyned. Beaamd werd door u dat de Markt momenteel zowel qua beleving en functie niet het echte stadshart is en dat een (functionele) versterking van de Markt prioriteit heeft. De hoofdprincipes van het plan (zowel ruimtelijk als functioneel) hebben draagvlak bij ondernemers, bewoners, musea en de weekmarkt. U heeft daar verder richting aan gegeven. U omarmde een gelijkvloers marktplein van gevel tot gevel, het opheffen van de aanwezige parkeerplaatsen en gaf goede aanbevelingen over de invulling (het verhaal van Steenwijk, het organiseren van een prijsvraag enz.) en het betrekken van de samenleving bij de verdere planvorming. Met als argument dat een nieuwe bestrating niet direct zorgt voor meer beleving, zag u af van de herbestrating van de Markt, ondanks dat de voorgestelde bestrating de aangrenzende historische panden nader zou accentueren.

U onderschreef het uitgangspunt om het winkelgebied te concentreren in een kleiner gebied. Een toekomstbestendige binnenstad is een compactere binnenstad, waar met een vermindering en concentratie van de detailhandel op een kleiner oppervlak een basis wordt gelegd.

U gaf aan het toeristisch potentieel te herkennen, maar dat dit nadrukkelijker in de visie tot uiting mag komen. Juist de ligging in een toeristisch gebied met veel verblijfsrecreatie biedt kansen voor Steenwijk, die vanuit de visie opgepakt en verzilverd kunnen worden.

Ook gaf u aan warm voorstander te zijn voor het realiseren van een wifi netwerk in de binnenstad. De beschikbaarheid van wifi in binnensteden (pleinen) wordt immers steeds meer gezien als belangrijke randvoorwaarde voor het verbeteren van het verblijfsklimaat.

Argumenten

Uw adviezen en ideeën hebben wij ter harte genomen bij de verdere uitwerking van de visie op de binnenstad van Steenwijk, waarbij uiteraard zowel SV als de VBCS betrokken waren.

We menen meer richting te hebben aangebracht en een zichtbare koers te hebben ingezet, door in te zetten op 3 thema's te weten:

- Aanbodstructuur en leegstand
- Ruimtelijke kwaliteit
- Stimuleren toeristische potentie

Op basis van deze indeling lichten wij onderstaand een aantal activiteiten en onderwerpen toe. Wij menen met deze toelichting tegemoet te komen aan uw consultatie begin 2016. Wij zullen u betrekken bij de verdere planvorming en uitwerking van de in de uitvoeringsagenda genoemde projecten en activiteiten.

Uitvoering

Aanbodstructuur en leegstand

Het realiseren van een compacte stad vraagt het maken van keuzes door in te zetten op de hoofdas en het actief uit de markt halen en/of transformeren van winkeloppervlak elders. Met als doel het behouden en versterken van een levendige stad, waarbij detailhandel en leisure worden afgewisseld met wonen en maatschappelijke functies, wordt ingezet op stedelijke kavelruil. Stedelijke kavelruil zien wij als een belangrijk instrument dat kan bijdragen aan de revitalisering van het centrum. Vooruitlopend op de wettelijke regeling Stedelijke Kavelruil was Steenwijk een provinciale pilot om ervaring op te doen met dit instrument. De resultaten bieden aanknopingspunten om de ambities om te komen tot een compact centrum ook echt waar te kunnen maken. Ook SV ziet de noodzaak in van deze revitalisering en ondersteunt het initiatief van stedelijke kavelruil. Dit is niet onopgemerkt gebleven. We zijn dan ook trots om te melden dat het ministerie van Infrastructuur en Milieu het project in Steenwijk heeft geselecteerd voor een landelijke pilot in het kader van de Stimuleringsregeling Stedelijke Kavelruil. In de werkgroep aanbodstructuur en leegstand (zie hoofdstuk 5 visie binnenstad Steenwijk) wordt dit verder uitgewerkt. Wij zullen u betrekken bij de vervolgaanpak.

Ruimtelijke kwaliteit

De Markt

Naast de visie op de binnenstad is er het plan voor de Markt van Steenwijk. Het plan voor de Markt is integraal opgenomen in de visie op de binnenstad. Wij hebben gemeend beide documenten te integreren. Het integreren in één document komt de duidelijkheid en besluitvorming ten goede, zonder dat daarmee de prioritaire positie van de Markt wordt beïnvloed. Nog steeds is dit het project waar als eerste op korte termijn op wordt ingezet.

Basis voor de herinrichting van de Markt vormt het integraal plan dat door het bureau DtnP in samenwerking met gemeente, SV en VBCS is opgesteld. In ieder geval wordt ingezet op een aantal gedeelde functionele en ruimtelijke hoofdprincipes. Het gaat dan om het realiseren van een gelijkvloers plein van gevel tot gevel en het verwijderen van de thans aanwezige parkeerplaatsen langs de zuidzijde van de Markt. Dit vraagt fysieke ingrepen in en aanpassingen van het plein. Deze aanpassingen zetten wij (financieel en stedenbouwkundig) af tegen het realiseren van een

geheel nieuwe grijze bestrating. Daarmee zien wij vooralsnog niet af van het realiseren van een grijze bestrating, maar wegen de keus nader af. Ondanks uw afgegeven signaal in uw vergadering doet dit vergelijkend onderzoek naar onze mening recht aan het beeldbepalend onderdeel van het integraal plan voor de markt.

Op uw verzoek zijn verkennende gesprekken gevoerd met Polyned omtrent de mogelijkheden voor een semi-permanente overkapping van de Markt. De gesprekken hebben geleid tot het opstellen van een tweetal ontwerpen door Polyned, die zowel intern als met SV en de VBCS zijn besproken. Wij hebben onze waardering uitgesproken naar Polyned voor hun (kosteloze) inzet en toewijding en inspiratie. De ontwerpen hebben geholpen bij het maken van nadere keuzes over het overkappen van de Markt. De ruimtelijke impact van een dergelijke overkapping in relatie tot het functioneel gebruik ervan, weerhoudt ons ervan de plannen verder uit te werken. Het ruimtelijk effect op de Markt is fors, terwijl de toegevoegde waarde – bevestigd door ondernemers en bewoners – beperkt is, aangezien het slechts een klein deel van de Markt betreft. De ontwerpen hebben ons tot inzicht gebracht dat een grotere constructie qua gebruik wellicht wenselijk zou zijn, maar hebben een te grote invloed hebben op de sfeer en beleving van het historische karakter van de Markt. Wij zien dan ook af van het semi-permanent overkappen van de Markt en hebben Polyned hiervan in kennis gesteld. De door Polyned opgestelde ontwerpen treft u bijgaand ter informatie aan.

Reacties publiek op het plan voor de Markt

Al eerder is gesteld en door u bevestigd dat de Markt van iedereen is. U riep op de samenleving te betrekken bij de verdere planvorming en de (her)inrichting van het plein. Wij hebben daarvoor een andere vorm gekozen dan de door u voorgestelde prijsvraag. Wij hebben geparticipeerd in de realisatie van een ijsbaan op de Markt in december 2016. Deze ijsbaan markeerde niet alleen het begin van het gezamenlijke proces m.b.t. de uitvoering van tal van projecten in de binnenstad, maar was tevens hét podium om meningen/wensen van het publiek te inventariseren, zowel van bewoners van Steenwijk als bezoekers van de binnenstad. De ijsbaan was een groot succes en overtrof het verwachte bezoekersaantal. In het paviljoen behorend bij de ijsbaan kon het publiek haar mening en reactie geven op de Markt. Maar liefst 106 mensen maakten van die mogelijkheid gebruik. De helft van de reacties kwam binnen via de brievenbus die opgesteld stond in het paviljoen. De overige reacties kwamen via een voor dit doel aangemaakt e-mail adres (vaak voorzien van leuke links naar websites van andere pleinen). Deze reacties van betrokken en enthousiaste inwoners en bezoekers zullen we betrekken bij de verdere uitwerking van de plannen. Wat opvalt is het grote draagvlak voor terrassen/horeca en het realiseren van groen en bomen op de Markt. Opvallend is ook een voorkeur voor een waterelement. Fontein in allerlei vormen en varianten werden vaak genoemd. Van één centrale grote fontein, tot allerlei vormen van kleine sproeiertjes (al dan niet verlicht met led). Er is een grote voorkeur uitgesproken voor een autovrije Markt en het opheffen van de aldaar aanwezige parkeerplaatsen en het concept van een plein van gevel tot gevel wordt omarmd. Wij zullen nadere voorstellen over de herinrichting van de Markt te besluitvorming aan u voorleggen.

Stroever maken steentjes in de binnenstad

Herkenning en beleving van Steenwijk als vestingstad vraagt een goede ruimtelijke kwaliteit en uitstraling van het openbaar gebied. Basis is een schone, veilige en gastvrije binnenstad. De binnenstad als hét visitekaartje dient immers vooral schoon, heel en veilig te zijn. In dit kader worden begin 2017 alle straten in de binnenstad stroever en schoner gemaakt. In 2015 is een proef uitgevoerd in de Woldpromenade. Deze proef is geëvalueerd en geeft aanleiding om alle straten in de binnenstad stroever en schoner te maken. We hebben daar inmiddels al een start mee gemaakt.

Centrummanager

Wij blijven hechten aan een goede samenwerking met vertegenwoordigers in het centrum. Passend hierbij is het aanstellen van een centrummanager. Een onafhankelijk centrummanager met oog voor de diverse belangen is een belangrijke schakel tussen ondernemers en gemeente. Dit zal de samenwerking ten goede komen. In de meerjarenbegroting zijn middelen gereserveerd voor een centrummanager. Ook SV draagt financieel hieraan bij. Momenteel wordt in goede samenwerking met SV een profiel opgesteld dat past bij de fase van de ontwikkeling waarin we ons bevinden. Naast duidelijkheid over de functie en de activiteiten is de aansturing van de centrummanager en de organisatievorm een belangrijk aandachtspunt. Samen met SV worden momenteel hier concrete stappen in gezet, zodat we op korte termijn een centrummanager kunnen aanstellen.

Wifi

In het volle besef dat het realiseren van publiek wifi op en rond de Markt aansluit bij de verwachtingen van de hedendaagse consument en het de toeristische functie kan versterken, is in nauw overleg met SV afgezien van het realiseren van een wifi netwerk. Connectiviteit is en blijft zeker belangrijk voor de marketing van de stad. Echter nieuwe (technologische) ontwikkelingen t.a.v. mobiel internet en de capaciteit maken investeringen in een wifi netwerk niet meer noodzakelijk.

Financiële toelichting

Na uw consultatie over zowel de integrale visie voor de binnenstad als het plan voor de Markt is begin 2016 met SV en de VBCS gewerkt aan een uitvoeringsagenda om de in de visie genoemde onderdelen te kunnen realiseren. De uitvoeringsagenda geldt van de periode 2016 t/m 2020 en omvat de volgende elementen:

	gemeente	Provincie/rijk	Vestingstad	derden	totaal
<i>Ruimtelijke kwaliteit</i>					
Aankleding & inrichting Markt	405.000			350.000	755.000
Kwaliteitsverbetering openbaar gebied	210.000				210.000
Onderzoek verkeersrouting	20.000				20.000
Opruwen steentjes/bestrating	100.000				100.000
Dynamisering Park Rams Woerthe	180.000				180.000
Stadstuin ("locatie Holleboom")	350.000	245.000		140.000	735.000
<i>Aanbodstructuur & leegstand</i>					
Onderzoek stedelijke kavelruil		19.400			19.400
Fonds stimuleren wonen en kavelruil	360.000	360.000		2.880.000	3.600.000
Restauratie gemeentelijke rijksmonumenten	1.350.000	150.000			1.500.000
<i>Stimuleren toeristische potentie</i>					
Continuering BIZ 2017-2021	4.500		4.500		9.000
Evenementen			565.500		565.500
Centrummanagement	60.000		60.000		120.000
Marketing en promotie	120.000		120.000		240.000
<i>Totaal</i>	3.159.500	774.400	750.000	3.370.000	9.053.900

De bijdrage van SV wordt geraamd op € 750.000, uitgaande van een jaarlijks BIZ budget van € 150.000. Bij de daadwerkelijke inning zal het exacte bedrag bekend worden. De bijdrage van SV aan het continueren van de BIZ is geëffectueerd en de bijdrage aan de centrummanager (50% tot een maximum van € 15.000 per jaar) is door SV toegezegd en wordt gedekt uit de BIZ middelen. Er is een provinciale subsidie toegekend voor de realisatie van de stadstuin van € 245.000. Ook is een provinciale subsidie ontvangen van € 19.400 voor het inmiddels uitgevoerde onderzoek naar stedelijke kavelruil. De overig genoemde provinciale bijdragen zijn indicatief. Dit geldt ook voor de bijdragen van derden. Deze zullen in de verdere planuitwerking concreter worden en hebben o.a. betrekking op verfraaiing en overname van eigendommen. Projecten en activiteiten kunnen worden uitgevoerd als de cofinanciering ook door derden wordt zeker gesteld.

De dekking van de gemeentelijke cofinanciering is als volgt voorzien:

1	Economisch beleid	€	14.500
2	Visie binnenstad	€	50.000
3	Impuls gelden	€	600.000
4	Onderhoudsbudget openbare ruimte	€	250.000
5	Bestedingsplan begroting 2017-2020	€	<u>2.245.000</u>
	Totaal	€	3.159.500

De budgetten zoals aangegeven onder 1 t/m 4 zijn reeds door u beschikbaar gesteld of opgenomen in de betreffende meerjarenbegroting. Op 17 februari 2015 heeft u unaniem ingestemd met het met het vrijgeven van € 50.000 voor het opstellen van de visie. U heeft u op 31 mei 2016 ingestemd met het beschikbaar stellen van impuls gelden voor de te realiseren stadstuin (€ 300.000) en een bijdrage in het fonds stedelijke herverkaveling (€ 300.000). Op 8 november jl. heeft u ingestemd met de meerjarenbegroting. In het bestedingsplan van de begroting 2017-2020 is een stelpost opgenomen voor de uitvoeringsagenda binnenstad Steenwijk ter hoogte van € 2.245.000 verspreid over de vier jaren. Wij stellen u voor deze stelpost vrij te geven.

In combinatie met de te verwerven cofinanciering biedt dit een solide basis om op korte termijn tot uitvoering en uitwerking over te gaan van de in de visie genoemde activiteiten.

Wij zullen u betrekken bij de verdere planvorming en uitwerking van de in de uitvoeringsagenda genoemde activiteiten en projecten.

Communicatietraject en openbaarheid

Ons belang voor de binnenstad is onverminderd groot is. Het functioneren van de binnenstad staat onder druk en we erkennen de noodzaak om in de binnenstad te investeren. Een goede samenwerking met SV en de VCBS, als belangrijke partners bij de centrumontwikkeling is hierbij essentieel. Met deze integrale visie en de uitvoeringsagenda wordt er met vertrouwen en enthousiasme gewerkt aan een mooiere binnenstad. Onder de regie van een stuurgroep zullen de activiteiten en projecten in drie werkgroepen nader worden geconcretiseerd en uitgevoerd met blijvende participatie van zowel SV als de VCBS, die naast de gemeente en eventueel externe deskundigen deel uit van deze werkgroepen. De voortgang en de uitvoering willen we ook laten zien en uitstralen. Alle zaken die betrekking hebben op de uitvoeringsagenda zullen worden gecommuniceerd middels een gezamenlijk beeldmerk, dat lokaal is bedacht en ontworpen. Zie onderstaand.

CENTRUM STEENWIJK
samen maken we het mooier!

Ondertekening

De secretaris

De burgemeester

S.S. Weistra

J.H. Bats

Betrokken partijen

afdeling

REO

adviseur

René Sturre, tel.: , email:

behandeld in raadscommissie

ja, nl.

nee

Raadsbesluit

Steenwijk, 28-02-2017

Nummer: 2017/11

De raad van de gemeente Steenwijkerland;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 17-01-2017, nummer 2017/11;

b e s l u i t :

De integrale visie op de binnenstad van Steenwijk vast te stellen.

De in de begroting opgenomen stelpost ter hoogte van € 2.245.000 vrij te geven voor de uitvoering van de visie op de binnenstad van Steenwijk.

De raad voornoemd,
de griffier,

de voorzitter,

A. ten Hoff

J.H. Bats